

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеський національний технологічний університет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економіка підприємства

Обов'язкова навчальна дисципліна

Мова навчання - українська

Освітньо-професійна програма Готельно-ресторанна справа

Код та найменування спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа

Шифр та найменування галузі знань 24 Сфера обслуговування

Ступінь вищої освіти бакалавр

Розглянуто, схвалено та затверджено
Методичною радою університету

2022 рік

ЗМІСТ

1	Пояснювальна записка.....	4
31.1	Мета та завдання навчальної дисципліни	4
1.2	Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти.....	4
1.3	Міждисциплінарні зв'язки.....	5
1.4	Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС.....	4
2	Зміст навчальної дисципліни:.....	5
2.1	Програма змістових модулів.....	5
2.2	Перелік практичних робіт.....	6
2.3	Перелік завдань до самостійної роботи.....	7
3	Критерії оцінювання результатів навчання.....	7
4	Інформаційні ресурси.....	11

1. Пояснювальна записка

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Програма дисципліни «Економіка підприємства» для студентів напряму підготовки «Готельно-ресторанна справа» укладена з урахуванням сучасних вимог до спеціалістів і кваліфікаційної характеристики бакалаврів з готельно-ресторанних справ. Програма дисципліни «Економіка підприємства» відображає особливості функціонування підприємств готельно-ресторанних справ в сучасних умовах господарювання.

Метою викладання курсу «Економіка підприємства» є формування у студентів сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань щодо економічного механізму функціонування підприємства; оволодіння практичними навиками які необхідні майбутнім спеціалістам для роботи на підприємствах готельно-ресторанної справи. Успішне досягнення мети можливе за умови якісного засвоєння матеріалів лекційного курсу та завдань, що виносяться на практичні, семінарські заняття, самостійну та індивідуальну роботу.

Завдання

– формування необхідної сукупності теоретичних і практичних знань з управління економікою підприємства в сучасних умовах господарювання.

– вивчення прикладних аспектів економіки і принципів організації та ефективності функціонування суб'єктів господарювання.

В результаті вивчення даного курсу студент повинен **знати:**

теоретичні засади управління обсягами господарської діяльності підприємств готельно-ресторанної справи; специфіку економіки підприємств готельно-ресторанної справи; управління економічними ресурсами підприємств готельно-ресторанної справи; управління господарсько-фінансовою діяльністю підприємств готельно-ресторанної справи; основні питання, що мають практичне значення і застосування і розглядаються під час вивчення курсу на лекційних і практичних заняттях.

В результаті вивчення даного курсу студент повинен **вміти:**

розраховувати основні показники діяльності підприємств готельно-ресторанної справи; показники планування експлуатаційної програми діяльності підприємств готельного бізнесу; показники виробничої програми та товарообігу харчових підприємств; визначати раціональність використання ресурсів підприємств; визначати доходи, витрати та прибуток підприємств готельно-ресторанної справи.

1.2. Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Економіка підприємства» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа»](#) та [освітньо-професійній програмі «Готельно-ресторанна справа» підготовки бакалаврів](#).

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують концепції гостинності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 03. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК 09. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК05.Здатність управляти підприємством, приймати рішення у господарській діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу

СК 13. Здатність здійснювати планування, управління і контроль діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 13. Визначати та формувати організаційну структуру підрозділів, координувати їх діяльність, визначати їх завдання та штатний розклад, вимоги до кваліфікації персоналу

ПРН 15.Розуміти економічні процеси та здійснювати планування, управління і контроль діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу

1.3 Міждисциплінарні зв'язки

Попередні – Вища та прикладна математика процесів готельно-ресторанного бізнесу, Індустрія гостинності, послідовні – Менеджмент готельно-ресторанного господарства, Правове регулювання діяльності (Правознавство, Підприємницьке право).

1.4. Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС

Навчальна дисципліна викладається на 2 курсі у 3 семестрі для денної та заочної форм навчання

Кількість кредитів ECTS- 4, годин - 120

Аудиторні заняття,годин	Всього	Лекції	Практичні
Денна	42	20	22
Заочна	16	8	8
Самостійна робота,годин	Денна-78		Заочна-104

2. Зміст навчальної дисципліни

2.1. Програма змістовних модулів

Змістовий модуль 1. Економічні основи функціонування підприємства та його ресурси

Змістовий модуль 2. Продуктивність праці, витрати та ефективність діяльності підприємства

№ теми	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Тема 1. Вступ в економіку підприємства. 1.1. Поняття економіка. Предмет і об'єкт вивчення науки Економіка підприємств. 1.2. Методи, методологія і методика вивчення дисципліни. 1.3. Підприємство як суб'єкт господарювання.	2	0,25
2.	Тема 2. Роль и місце готельного та ресторанного господарства у сфері послуг. 2.1. Сутність та специфіка готельних послуг. 2.2. Особливості ресторанного господарства та функції, які воно виконує.	2	0,25
3	Тема 3. Експлуатаційна програма готельного господарства. 3.1 Поняття експлуатаційної програми та її показники 3.2 Особливості планування експлуатаційної програми	2	0,25
4	Тема 4: Продукція и товарообіг громадського харчування. 4.1. Сутність, склад і структура товарообігу громадського харчування. 4.2. Планування виробничої програми та товарообігу ресторанного господарства та його структурних підрозділів. 4.3. Зміст плану постачання ресторанного господарства сировиною і товарами і визначення потреби в них.	2	0,25
5	Тема 5: Основні засоби готельного та ресторанного господарства та їх відтворення. 5.1. Економічна сутність основних засобів готелю, та їх класифікація. Особливості основних засобів ресторанного господарства. 5.2. Показники оцінки стану основних засобів готельного та ресторанного господарства. 5.3. Аналіз основних засобів готельного господарства. 5.4. Аналіз основних засобів ресторанного господарства	2	2
6	Тема 6: Обігові активи. 6.1. Сутність, склад і структура обігових активів готельного і ресторанного господарства. 6.2. Показники ефективності управління обіговими активами готельного господарства. 6.3. Обігові активи кошти ресторанного господарства.	2	1

Змістовий модуль 2: Продуктивність праці, витрати та ефективність діяльності підприємства

№ теми	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна

7.	Тема 7: Персонал підприємства, продуктивність та оплата його праці. 7.1. Поняття і класифікація персоналу підприємства. 7.2. Продуктивність праці як показник рівня використання персоналу підприємства. 7.3. Мотивація і оплата праці на підприємстві.	2	1
8	Тема 8: Поточні витрати и собівартість послуг готельного та ресторанного господарства. 8.1. Поняття витрати підприємства і собівартість продукції. 8.2. Собівартість послуг готельного господарства. 8.3. Сутність витрат виробництва та обігу ресторанного господарства, їх класифікація.	2	1
9	Тема 9: Ціна та ціноутворення 9.1. Поняття ціни, функції та класифікація цін. 9.2. Фактори, що впливають на ціну. 9.3. Мета і методи ціноутворення. 9.4. Специфіка ціноутворення готельного та ресторанного господарств	2	1
10	Тема 10: Дохід, прибуток та рентабельність готельного та ресторанного господарства. 10.1. Сутність валового доходу ресторанного господарства, джерела його утворення. 10.2. Прибуток готельного і ресторанного господарства, джерела його утворення. 10.3. Рентабельність: сутність та методика її визначення в готельному і ресторанному господарстві.	2	1
	Разом з дисципліни /	20	8

2.2. Перелік практичних занять

№ з/п	Назва практичної роботи	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Поняття про економіку та сучасне підприємство	2	0,5
2	Сутність та специфіка готельного і ресторанного господарства	2	0,5
3	Експлуатаційна програма готельного господарства.	2	0,5
4	Продукція и товарообіг громадського харчування	2	0,5
5	Основні засоби готельного та ресторанного господарства та їх відтворення.	4	1
6	Обігові активи.	2	0,5
7	Персонал підприємства, продуктивність та оплата його праці.	2	0,5
8	Поточні витрати и собівартість послуг готельного та ресторанного господарства.	2	1
9	Ціна та ціноутворення	2	2
10	Дохід, прибуток та рентабельність готельного та ресторанного господарства.	2	1
	Всього	22	8

2.3.Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Поняття про економіку та сучасне підприємство	6	10
2	Сутність та специфіка готельного і ресторанного господарства	8	8
3	Експлуатаційна програма готельного господарства.	8	8
4	Продукція и товарообіг громадського харчування	8	8
5	Основні засоби готельного та ресторанного господарства та їх відтворення.	8	12
6	Обігові активи.	8	12
7	Персонал підприємства, продуктивність та оплата його праці.	8	12
8	Поточні витрати и собівартість послуг готельного та ресторанного господарства.	8	12
9	Ціна та ціноутворення	8	12
10	Дохід, прибуток та рентабельність готельного та ресторанного господарства.	8	10
Всього		78	104

3.Критерії оцінювання результатів навчання

Види контролю: поточний, підсумковий – диф. залік
диф. залік/екзамен

Нарахування балів за виконання змістовного модуля

Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		Форма навчання					
			денна			заочна		
	<i>min</i>	<i>max</i>	Кіль-ть робіт	Сумарн і бали		Кіль-ть робіт	Сумарн і бали	
		<i>m</i>		<i>ma</i>	<i>m</i>		<i>ma</i>	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Економічні основи функціонування підприємства та його ресурси								
Виконання самостійних робіт	3	4	3	9	12	2	6	8
Опрацювання тем, не винесених на лекції	2	4	3	6	12	2	4	8
Підготовка до практичних занять	1	2	3	3	6	2	2	4
Виконання індивідуальних завдань	2,4/3,6	4/6	5	12	20	5	18	30

Проміжна сума				30	50		30	50
Модульний контроль (тестовий)	30	50		30	50		30	50
Оцінка за змістовий модуль 1				60	100		60	100
Змістовий модуль 2. Продуктивність праці, витрати та ефективність діяльності підприємства								
Виконання самостійних робіт	3	4	3	9	12	2	6	8
Опрацювання тем, не винесених на лекції	2	4	3	6	12	2	4	8
Підготовка до практичних занять	1	2	3	3	6	2	2	4
Виконання індивідуальних завдань	2,4/3,6	4/6	5	12	20	5	18	30
Проміжна сума				30	50		30	50
Модульний контроль (тестовий)	30	50		30	50		30	50
Оцінка за змістовий модуль 1				60	100		60	100

Критерії оцінювання до модульних контрольних робіт та екзамену
 Модульні контрольні роботи складаються з відповідей на 2 теоретичні питання та розв'язання однієї задачі.

Таблиця 1

Загальні критерії оцінювання

№ з\п	Вид роботи	Максимальний бал	Пояснення до нарахування балів
1	2	3	4
1	Відповіді на теоретичні питання (2 питання)	20	За надану повну обґрунтовану відповідь на два питання (максимальний бал – 10 балів за кожену відповідь)
2	Розв'язання задачі	30	Максимальний бал нараховується за умов, що завдання виконано повністю, відповідь обґрунтовано, висновки та пропозиції аргументовано і оформлено належним чином
	Разом	50	

Таблиця 2

Критерії оцінювання відповідей на теоретичні питання

Розподіл балів за відповіді на теоретичні питання	Критерії оцінювання відповідей
10-8	за умови, якщо студент показав глибокі знання, чітко, грамотно, логічно і послідовно його викладає; вільно оперує термінологією, знайомий із законодавчими та нормативними документами, вміє аналізувати ситуацію та має альтернативні погляди на викладений матеріал
7-5	за умови, якщо студент має тверді знання, грамотно і по суті викладає відповіді на поставленні питання, не допускає грубих помилок при відповіді на них, але не повністю розкриває зміст
4-3	за умови, якщо студент знає теоретичний матеріал на рівні репродуктивного відтворення, але не надає належної оцінки процесів та явищ, не чітко формулює категорії та допускає незначні помилки при відповідях
2-0	за умови, якщо студент при відповіді допускає суттєві помилки, матеріал викладає не послідовно, з припущенням неточностей у формулюваннях та відсутності термінології

Розподіл балів за виконання розрахунково-аналітичної задачі наведено у таблиці 3.

Таблиця 3

Критерії оцінювання результатів виконання розрахунково-аналітичної задачі

Розподіл балів за розв'язання розрахунково-аналітичної задачі	Результати розв'язання розрахунково-аналітичної задачі
21-30	Студент самостійно розв'язує стандартні, комбіновані й нестандартні проблеми задачі, здатний проаналізувати й узагальнити отриманий результат. Крім того, його дії відрізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати. Відповідь базується на рівні творчого мислення. Визначає суттєві елементи, які повинні враховуватися при аналізі завдання. Студент виявив всебічні і глибокі знання програмного матеріалу, демонструє вміння логічно мислити, робити логічні висновки. Завдання виконано повністю, відповідь обґрунтовано, аргументовано і оформлено належним чином.

11-20	Студент самостійно розв'язує типові елементи задачі (або за визначеним алгоритмом), може самостійно скласти розрахункову схему та обрати раціональний метод розв'язання, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату. Студент виявив знання навчально-програмного матеріалу вище середнього рівня з декількома незначними помилками, які істотно не впливають на кінцевий результат. Відповідь базується на рівні самостійного мислення.
5-9	Студент при виконанні завдання виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, що необхідний для подальшого навчання і роботи. Обрав правильний напрямок дій для розв'язку, але з наявністю несуттєвих помилок в розкритті окремих питань та поверховому обґрунтуванні висновків. Завдання виконано не менше ніж на 80%, якщо допущені незначні помилки у розрахунках або оформленні
1-4	Студент розв'язав найпростіші типові елементи задачі, виявив здатність виконувати основні елементарні операції, але не спроможний самостійно сформулювати проблему і визначити метод її розв'язання, та прийняти управлінське рішення. Завдання виконано не менше ніж на 60% за умови належного оформлення; Відповідь студента та виконання завдань відповідають мінімальним вимогам. Студент демонструє здатність впоратися з завданнями, передбаченими програмою, на рівні репродуктивного відтворення
0	Студент відмовився від розв'язання розрахунково-аналітичної задачі

Завдання до заліку складаються: з відповідей на два теоретичних питання, розв'язання 10 тестів та однієї розрахунково-аналітичної задачі.

Таблиця 4
Загальні критерії оцінювання

№ з\п	Вид роботи	Максимальний бал	Пояснення до нарахування балів
1	2	3	4
1	Відповіді на теоретичні питання (2 питання)	20	За надану повну обґрунтовану відповідь на два питання (максимальний бал – 10 балів за кожну відповідь)
2	Розв'язання тестів	50	За кожний правильно розв'язаний тест нараховується 5 балів.

2	Розв'язання задачі	30	Максимальний бал нараховується за умов, що завдання виконано повністю, відповідь обґрунтовано, висновки та пропозиції аргументовано і оформлено належним чином
	Разом	100	

4. Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Вігуржинська, С. Ю. Економіка та бізнес [Електронний ресурс]: конспект лекції : для бакалаврів спец. 122 "Комп'ютерні науки та інформаційні технології", 123 "Комп'ютерна інженерія" галузі знань 12 "Інформаційні технології" ден. та заоч. форми навчання / С. Ю. Вігуржинська; Каф. управління бізнесом. – Одеса: ОНАХТ, 2019. – Електрон. текст. дані: 74 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT-cnv.BibRecord.167053>
2. Економіка підприємства [Текст]: навч. посіб. / С. Ю. Вігуржинська, Н. Й. Басюркіна, Т. В. Свистун. — Одеса: ОНАХТ, 2018. — 116 с.: табл., рис. — Бібліогр.: с. 116. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT-cnv.BibRecord.161429>
3. Економічні трансформації бізнес-структур в Україні [Текст]: монографія / Н. Й. Басюркіна, Ю. О. Бровкіна, С. Ю. Вігуржинська та ін.; за ред. Н. Й. Басюркіної; Одес. нац. акад. харч. технологій. — Одеса: ОНАХТ, 2018. — 288 с.: табл., рис. — Бібліогр.: с. 262-284. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT-cnv.BibRecord.166303>
4. Конспект лекцій з дисципліни "Основи бізнес-культури" [Електронний ресурс]: для студентів, що навчаються за напрямом підготовки 6.050304 "Економіка підприємства" / В. І. Колесник; Каф. управління бізнесом. — Одеса: ОНАХТ, 2017. — Електрон. текст. дан.: 54 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT-cnv.BibRecord.159350>
5. Стимулювання творчої праці персоналу як фактор підвищення інвестиційної привабливості підприємств харчової промисловості [Текст] / В. І. Колесник // Економіка харчової промисловості. — 2020. — т. 12, № 2. — С. 62-67. — Бібліогр.: 11 назв. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.1412703>

Додаткові:

1. Економіка підприємства / Рижиков В. С. та ін. Київ: Видавничий дім Слово, 2004. 253 с.
2. Економіка виробничого підприємництва [Текст]: навч. посіб.

- / Й. М. Петрович, І. О. Будіщева, І. Г. Устінова та ін. ; за ред. Й. М. Петровича. — 2-ге вид., перероб. і допов. — Київ : Знання, 2001. — 405 с. — (Вища освіта ХХІ століття).
3. Економіка виробничого підприємництва [Текст] : навч. посіб. / Й. М. Петрович, І. О. Будіщева, І. Г. Устінова та ін. ; за ред. Й. М. Петровича. — 3-тє вид., випр. — Київ : Знання, 2002. — 405 с. — (Вища освіта ХХІ століття).
4. Економіка і організація туристично-готельного підприємництва [Електронний ресурс] : навч. посіб. / П. Р. Пуцентейло. — Київ : ЦУЛ, 2007. — 1 електрон. опт. диск(CD-ROM): 344 с. тексту. — (Електронні видання. Туризм та готельно-ресторанна справа).
5. Економіка підприємництва на ринку товарів і послуг [Електронний ресурс] : навч. посіб. / А. В. Шлійко. — Київ : ЦУЛ, 2008. — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM): 376 с. тексту. — (Електронні видання. Мікро-макроекономіка, економічна терія та політекономія).